

SAOPŠTENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR I

SARAJEVO, 23.11.2012.

BROJ/ NUMBER 4

INDEKSI IZVOZNIH I UVOZNIH CIJENA BiH TREĆI KVARTAL 2012.

Export and import price indices of BiH third quarter of 2012

Prema privremenim podacima za treći kvartal 2012. godine možemo primijetiti da je došlo do porasta izvoznih cijena u iznosu od 9,1% u odnosu na period januar - decembar 2011. godine.

Posmatrajući područja Klasifikacije djelatnosti BiH, možemo uočiti da je došlo do porasta izvoznih cijena u području „Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov“ u iznosu od 10,9%, „Vađenje ruda i kamena“ u iznosu od 9,2% i „Prerađivačka industrija“ u iznosu od 9,1%.

Prema privremenim podacima za treći kvartal 2012. godine možemo primijetiti da je došlo do porasta uvoznih cijena u iznosu od 12,7% u odnosu na period januar - decembar 2011. godine.

Posmatrajući područja Klasifikacije djelatnosti BiH, možemo uočiti da je došlo do porasta uvoznih cijena u području „Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov“ u iznosu od 24,9%, „Vađenje ruda i kamena“ u iznosu od 27,6% i „Prerađivačka industrija“ u iznosu od 10%.

According to the provisional data for the third quarter of 2012, we have noted that there was an increase in export prices for 9.1% comparing the period January - December 2011.

Regarding the NACE divisions we can see that there has been an increase in export prices in the "Agriculture, forestry and fishing" for 10,9%, "Mining and quarrying" for 9,2%, and "Manufacturing" for 9,1%.

According to the provisional data for the third quarter of 2012, we have noted that there was increase in import prices for 12.7% comparing the period January-December 2011.

Regarding the NACE divisions we can see that there has been an increase in import prices in the "Agriculture, forestry and fishing" for 24,9%, "Mining and quarrying" for 27,6%, and "Manufacturing" for 10%.

INDEKSI IZVOZNIH I UVOZNIH CIJENA PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD
EXPORT AND IMPORT PRICE INDICES ACCORDING TO NACE Rev.2

Kurs USD za period 07-09. 2012. godine: 1.5644 KM za 1 USD

Kurs USD za period 01-12. 2011. godine: 1.4062 KM za 1 USD

2010=100

KD/NACE	IZVOZ/EXPORTS		UVOZ/IMPORTS	
	VII-IX 2012 I - XII 2011		VII-IX 2012 I - XII 2011	
	KM	USD	KM	USD
UKUPNO / TOTAL	109,1	104,6	112,7	108,2
A POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBOLOV				
AGRICULTURE, FORESTRY AND FISHING	110,9	108,0	124,9	121,1
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima				
A 01 Crop and animal production, hunting and related service activities	110,1	108,6	125,8	121,9
A 02 Šumarstvo i sječa drva (iskorištavanje šuma)				
A 02 Forestry and logging	113,2	109,1	96,8	91,5
A 03 Ribolov i akvakultura / Fishing and aquaculture	116,8	110,6	91,0	88,8
B VAĐENJE RUDA I KAMENA				
MINING AND QUARRYING	109,2	105,9	127,6	121,2
B 05 Vađenje uglja i lignite / Mining of coal and lignite	115,7	110,5	99,3	92,1
B 06 Vađenje sirove nafte i prirodnog plina				
B 06 Extraction of crude petroleum and natural gas	-	-	137,0	131,4
B 07 Vađenje metalnih ruda				
B 07 Mining of metal ores	110,2	107,5	79,6	72,8
B 08 Vađenje ostalih ruda i kamena				
B 08 Other mining and quarrying	84,7	82,2	112,0	109,3
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA				
MANUFACTURING	109,1	104,5	110,0	105,6
C 10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda				
C 10 Manufacture of food products	114,6	110,5	113,1	108,9
C 11 Proizvodnja pića				
C 11 Manufacture of beverages	106,5	101,6	103,3	99,9
C 12 Proizvodnja duhanskih proizvoda				
C 12 Manufacture of tobacco products	114,0	107,0	106,2	101,2
C 13 Proizvodnja tekstila				
C 13 Manufacture of textiles	113,9	108,7	110,7	108,0
C 14 Proizvodnja odjeće				
C 14 Manufacture of wearing apparel	122,5	117,1	109,9	106,4
C 15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda				
C 15 Manufacture of leather and related products	116,0	111,9	111,6	104,9
C 16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala				
C 16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	106,8	103,0	110,1	105,6
C 17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira				
C 17 Manufacture of paper and paper products	99,5	94,6	100,8	96,0
C 18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa				
C 18 Printing and reproduction of recorded media	78,7	75,5	110,6	108,6
C 19 Proizvodnja koksa i rafinisanih naftnih proizvoda				
C 19 Manufacture of coke and refined petroleum products	120,9	114,7	140,9	135,6
C 20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda				
C 20 Manufacture of chemicals and chemical products	114,6	108,9	109,7	105,7
C 21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka / Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations				
C 21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	92,3	91,4	114,4	113,4
C 22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa				
C 22 Manufacture of rubber and plastic products	103,2	99,7	108,5	104,5
C 23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda				
C 23 Manufacture of other non-metallic mineral products	94,1	91,7	102,7	99,3
C 24 Proizvodnja baznih metala / Manufacture of basic metals				
C 24 Manufacture of basic metals	103,8	98,9	103,3	98,0
C 25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme				
C 25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	118,2	113,0	106,9	102,2
C 26 Proizvodnja računara te elektronskih i optičkih proizvoda				
C 26 Manufacture of computer, electronic and optical products	106,8	108,6	106,3	102,5
C 27 Proizvodnja električne opreme / Manufacture of electrical equipment				
C 27 Manufacture of electrical equipment	106,2	102,0	104,1	100,3
C 28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.				
C 28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	98,0	94,6	104,0	98,2
C 29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica				
C 29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	113,2	107,9	101,9	97,7
C 30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava				
C 30 Manufacture of other transport equipment	93,2	87,4	115,7	109,8
C 31 Proizvodnja namještaja / Manufacture of furniture				
C 31 Manufacture of furniture	106,6	101,9	101,2	99,6
C 32 Ostala prerađivačka industrija / Other manufacturing				
C 32 Other manufacturing	110,7	104,4	108,6	103,7

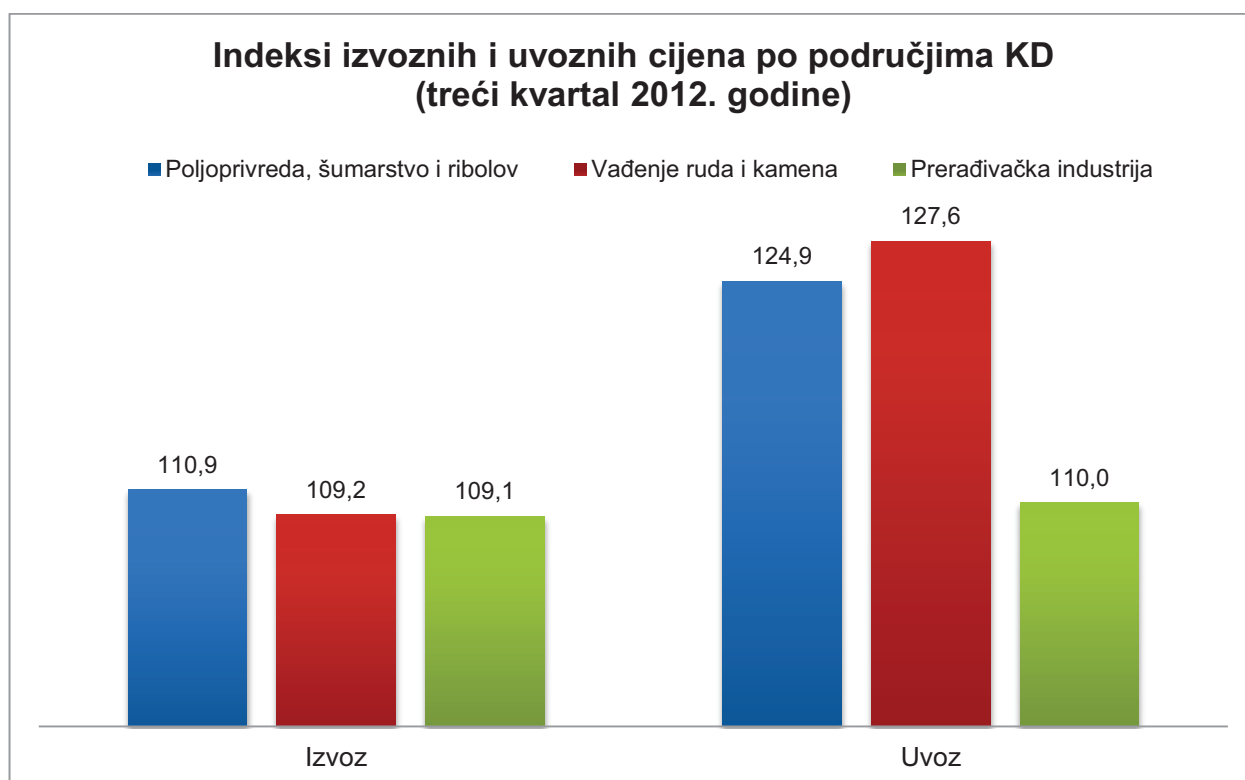
INDEKSI IZVOZNIH I UVOZNIH CIJENA PREMA SEKTORIMA SMTK
EXPORT AND IMPORT PRICE INDICES ACCORDING TO SITC SECTIONS

Kurs USD za period 07-09. 2012. godine: 1.5644 KM za 1 USD

Kurs USD za period 01-12. 2011. godine: 1.4062 KM za 1 USD

2010=100

SMTK/SITC	IZVOZ/EXPORTS		UVOZ/IMPORTS	
	VII-IX 2012 I - XII 2011		VII-IX 2012 I - XII 2011	
	KM	USD	KM	USD
0 Hrana i žive životinje Food and live animals	111,6	108,6	115,6	111,7
1 Pića i duhan Beverages and tobacco	106,7	101,3	102,6	98,7
2 Sirove materije, osim goriva Crude materials, except fuels	106,6	102,5	110,2	105,0
3 Mineralna goriva i maziva Mineral fuels and lubricants	120,7	114,7	132,8	126,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti Animal and vegetable oils and fats	132,4	126,3	126,6	121,6
5 Hemijski proizvodi Chemicals	107,5	103,3	110,1	106,8
6 Proizvodi svrstani po materijalu Manufactured goods classified chiefly by material	107,1	102,2	106,7	102,2
7 Mašine i transportni uređaji Machinery and transport equipment	104,5	100,5	103,3	98,7
8 Razni gotovi proizvodi Miscellaneous manufactured articles	110,2	105,7	106,7	102,9

Metodološka objašnjenja

Izvori i metode prikupljanja podataka

Izvor podataka za izračunavanje indeksa izvoznih i uvoznih cijena (jediničnih vrijednosti) su jedinstvene carinske isprave (JCI) koje Agencija za statistiku BiH preuzima od Uprave za indirektno oporezivanje radi mjesečne obrade podataka robne razmjene BiH s inostranstvom.

Jedinica posmatranja u statistici robne razmjene s inostranstvom je svaka isporuka robe bilo na strani izvoza ili uvoza, ukoliko je homogena u pogledu vrste robe, zemlje porijekla/namjene, načina plaćanja i vremena prelaska carinske granice, te se za nju podnosi JCI. Unutar JCI, proizvodi se klasifikuju u skladu sa Carinskom tarifom BiH, koja je usklađena sa Kombinovanom nomenklaturom (CN) koja se koristi u Evropskoj uniji. Carinska tarifa BiH sadrži oko 10 000 proizvoda, pa je i za toliko slogova/zapisa moguće izračunati indeks izvoznih i uvoznih cijena (jediničnih vrijednosti). No, cijene (jedinične vrijednosti) na tako niskom stepenu agregiranosti podataka su analitičarima manje značajne, te je neophodno izračunati skupni indeks za određenu djelatnost ili ekonomiju u cjelini.

Klasifikacije

U prikazivanju podataka po djelatnostima primijenjuje se Klasifikacija djelatnosti BiH (KD) koja je zasnovana na evropskoj klasifikaciji NACE, Rev. 2, koja je obavezna za zemlje članice Evropske unije.

Standardna međunarodna trgovačka klasifikacija - SMTK rev.4 (Standard International Trade Classification - SITC rev.4) donesena je od strane Organizacije Ujedinjenih naroda. Ova klasifikacija je preporučena za analize međunarodne trgovine. Ona sadrži 2.970 pozicija, 1.023 podgrupe, 262 grupe, 67 odsjeka i 10 sektora.

Obuhvat podataka

Iz obrade za izračunavanje indeksa izvoznih i uvoznih cijena (jediničnih vrijednosti) isključuju se slijedeći slogovi/zapisi:

- proizvodi koji nemaju podatak bilo za količinu, bilo za vrijednost ili koji se ne

Notes of methodology

Data source and methods for data collection

Data source for the calculation of export and import price indices (unit values) is Single Administrative Document (SAD) that the Agency for Statistics of BiH obtains from the Indirect Taxation Authority for the processing of data on international trade in goods of BiH on monthly bases.

Observation unit in the international trade in goods statistics is any delivery of goods, exported or imported, if it is homogeneous by product type, country of origin/destination, mode of payment and the time of border crossing, and for which SAD is submitted. Within the SAD, the products are classified according to Customs Tariff of BiH, which is in line with the Combined Nomenclature (CN) used in the European Union. The Customs Tariff of BiH comprises around 10 000 products, and thus for that number of records the export and import price indices (unit values) could be calculated. However, the prices (unit values) in such a low degree of data aggregation are less significant for the analysts, and it is necessary to calculate the group index for a particular activity or the economy as a whole.

Classifications

Classification NACE rev. 2 is used for presenting the data by activities.

Standard International Trade Classification - SITC rev.4 was adopted by the United Nations. This classification is recommended for the analysis of international trade in goods. It contains 2970 basic headings, 1023 subgroups, 262 groups, 67 divisions and 10 sections.

Data coverage

The following records are excluded from the process of calculation of the export and import price indices (unit values):

- products without any information on the amount (whether of net mass or value) or

- pojavljaju u nekom od posmatranih perioda,
- oni slogovi čiji je elementarni indeks vrijednosti izvan intervala (0.5, 2), tj. intervala [0.5*medijan, 2*medijan], pri čemu je medijan izračunat prema oblastima KD,
 - električna energija - jer se izračunavanje radi na neto masi, a ne na dopunskoj jedinici mjere.

which do not appear during some of the observation periods,

- records whose elementary index value is outside the interval (0.5, 2), i.e. the interval [0.5* median, 2* median], where the median is calculated according to KD BiH (NACE rev.2) divisions,
- electricity - because the calculation is conducted on the net mass, not the supplementary unit.

Izračunavanje indeksa

Indeksi se računaju prema Paasche formuli tj.

$$P_k(1Q, Y) = \frac{\sum_{\{cn8\}_k} val(cn8, 1Q, Y)}{\sum_{\{cn8\}_k} \frac{val(cn8, 1Q, Y)}{Ind(cn8, 1Q, Y)}}$$

gdje su:

cn8 – proizvod prema CN klasifikaciji
 Q – kvartal
 Y – godina
 Val – vrijednost
 Ind – elementarni indeks koji se računa prema formuli:

Calculation of indices

The indices are calculated according to the Paasche formula, as follows:

where:

cn8 - the CN product classification
 Q - quarter
 Y - year
 Val - value
 Ind. - elementary index that is calculated by the formula:

$$Ind(cn8, 1Q, Y) = \frac{unit_value(cn8, 1Q, Y)}{unit_value(cn8, Y - 1)}$$

(unit value – jedinična vrijednost za dati CN u datom kvartalu, date godine)

Kao bazna godina se uzima 2010. godina.

(unit value - the unit value for a given CN code in a given quarter, in a given year)

Base year is 2010.

Konverzija valute

Službeni podaci o vrijednosti izvoza i uvoza koje obrađuje Agencija za statistiku BiH izraženi su u konvertibilnim markama. Radi uporedivosti izvoz i uvoz se izražava i u eurima i američkim dolarima. Podaci o ukupnoj vrijednosti izvoza/uvoza izraženi u konvertibilnim markama ne prikazuju istu dinamiku kretanja pojave kao podaci izraženi u američkim dolarima. Na ovu razliku utiče promjena kursa američkog dolara u odnosu na konvertibilnu marku prema kojem se vrši preračunavanje.

Currency conversion

Official data on the value of export and import which are processed by the Agency for Statistics of BiH are expressed in KM. For the purpose of comparability, export and import are expressed in Euros and U.S. dollars as well. Data on the total value of export/import expressed in KM do not show the same dynamics of movement as the ones expressed in U.S. dollars. This difference is caused by the change of rate of the U.S. dollar in relation to KM by which the conversion is conducted.

Diseminacija podataka

Indeksi izvoznih i uvoznih cijena (jediničnih vrijednosti) izračunavaju se kvartalno iz podataka iskazanih u konvertibilnim markama, eurima i američkim dolarima i to u odnosu na prethodnu godinu, a svi ostali indeksi izračunavaju se iz njih. Indeksi se prate i objavljuju po oblastima KD i po sektorima SMTK. Godišnji indeksi predstavljaju aritmetički prosjek kvartalnih indeksa.

Podaci su raspoloživi na Internetu, web site: www.bhas.ba

Napominjemo da se primijenjena metoda obračuna dalje provjerava i usavršava.

Data dissemination

Export and import price indices (unit values) are calculated quarterly from the data expressed in KM, euros and U.S. dollars and in comparison to the previous year, while all other indices are calculated from them. Indices are monitored and published according to NACE rev. 2 divisions and SITC rev. 4 sections. Annual indices represent the arithmetic average of quarterly indices.

The data are available on the Internet, web site: www.bhas.ba

Please note that the used method is being further tested and improved.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor Zdenko Milinović
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Saopštenje priredili: Goran Slatinšek, Adisa Maljanović i Amra Halilović-Hasić
Prepared by: Goran Slatinšek, Adisa Maljanović i Amra Halilović-Hasić

Lektor: Amra Kapetanović
Language Editor: Amra Kapetanović

Štampa: 150 primjeraka
150 copies printed

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
